

Jutrzenka

Bądź z serca pozdrowiona ojczysta święta mowo!

**PIERWSZA DAMA ZE ZDALNĄ WIZYTĄ
U POLSKIEJ RODZINY Z MOŁDAWII**

**AKCJA POMOCY
POLAKOM NA WSCHODZIE**

wielkanocne dary
dla Polonii mołdawskiej

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

**Wesołego
Alleluja!**

ŻYCZENIA WIELKANOCNE PARY PREZYDENCKIEJ

Prezydent RP Andrzej Duda:

Szanowni Państwo! Drodzy Rodacy w kraju i poza granicami Rzeczypospolitej!

Z okazji Świąt Zmartwychwstania Pańskiego życzymy Państwu nowej nadziei oraz wewnętrznego odrodzenia i spokoju. Niech te szczególne dni przyniosą wytchnienie od trosk dnia codziennego, aby z nowymi siłami realizowali Państwo swoje tegoroczne plany i zamierzenia.

Pierwsza Dama Agata Kornhauser-Duda:

W polskiej tradycji Wielkanoc ma głęboki wymiar religijny, odnoszący się do najważniejszych prawd i symboli chrześcijaństwa. Przypomina, że ofiarna miłość to moc, która zwycięża zło, śmierć i wątpliwość. Niech więc obok tradycyjnych zwyczajów, ozdób i potraw nie zabraknie w naszych domach uśmiechu, dobrych rozmów i wzajemnej życzliwości.

Prezydent RP Andrzej Duda:

Niestety, to już kolejne Święta Wielkanocne, które będą inne. Będziemy je przeżywać, zwracając szczególną uwagę na bezpieczeństwo zdrowotne nasze, naszych najbliższych i innych osób. Wypełniamy zalecenia specjalistów, bo ufamy, że przyniesie to pozytywne efekty teraz i w nadchodzących miesiącach.

Pierwsza Dama Agata Kornhauser-Duda:

Pomyślmy o tych, którzy najdotkliwiej odczuwają skutki pandemii. Okażmy pomoc potrzebującym – tak, abyśmy wszyscy przetrwali ten trudny czas w dobrym zdrowiu.

Prezydent RP Andrzej Duda:

Wielkanoc to także budząca się do życia przyroda. Podczas minionej, dość surowej zimy długo czekaliśmy na nadejście wiosny. Ale jeszcze bardziej – na ponowne spotkania w szerszym gronie krewnych, przyjaciół i znajomych. Na powrót do normalnego życia, pracy i wypoczynku.

Pierwsza Dama Agata Kornhauser-Duda:

Życzymy tego Państwu z całego serca! Niech wyjątkowa atmosfera tych dni pozwoli nam spojrzeć w przyszłość z nadzieją i optymizmem. Niech umocni w nas wytrwałość i wiarę, że razem możemy pokonać pandemię oraz wszelkie związane z nią trudności.

Prezydent RP Andrzej Duda:

Szanowni Państwo!
Proszę przyjąć życzenia błogosławionych, pełnych zdrowia i pogody Świąt Wielkanocnych!

Pierwsza Dama Agata Kornhauser-Duda:

Wesołego Alleluja!

Życzenia Ministra spraw zagranicznych RP Szymona Szynkowskiego vel Sęk dla Polonii i Polaków z Zagranicy z okazji Świąt Wielkanocnych

Ambasada RP w Kiszyniowie przekazuje życzenia dla Polonii i Polaków za granicą przesłane przez Sekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP Ministra Szymona Szynkowskiego vel Sęka z okazji Świąt Wielkanocnych.

Droga Polonio!
Drodzy Rodacy poza granicami kraju!
Szanowni Państwo!

W okresie Świąt Wielkanocnych my – Polacy, gdziekolwiek znajdujemy się na świecie, w sposób szczególny i wyjątkowy doświadczamy więzi z Ojczyzną. W ten świąteczny czas, pełen refleksji i tęsknoty, przygotowując z dala od Polski palmy wielkanocne, dekorując mazurki, myślą i sercem powracamy do rodzinnych stron, łączymy się pamięcią z naszymi rodzinami i przodkami.

Jak rzadko kiedy potrzebne są nam wszystkim spokój serc i umysłów, nadzieja oraz współdziałanie dla dobra ogółu. To już drugi rok, kiedy przychodzi nam spędzać Święta Wielkanocne w warunkach szczególnych – w sytuacji pandemii koronawirusa dotykającej w sposób bezpośredni lub pośredni każdego z nas.

Kolejne fale epidemiczne i wzmacnianie reżimów sanitarnych zaczyna trwale wpływać na nasze myślenie o przyszłości nas i naszych dzieci. Od czasu ostatniej Wielkiej Nocy społeczność polska na całym świecie dała niezwykły dowód empatii oraz solidarności społecznej zrodzonej potrzebą miejsca i czasu – czasu pandemii. Polacy świadczyli pomoc i organizowali za granicą wielostronne wsparcie społeczne – w tym edukacyjne – żywo i odpowiedzialnie uczestnicząc w zainicjowanych przez Ministerstwo i polskie placówki akcjach i programach, które realizowane były pod hasłem „Polonia4 Neighbours”, „Polska w Twoim Domu”, „SolidarniPL”... Niezwykle doceniam dołączenie się wielu Polek i Polaków do akcji „WolniPolacyNaBiałorusi”, która jest wyrazem braku zgody na niesprawiedliwość oraz gestem społecznego sprzeciwu dla reżimowych działań władz białoruskich, wzbudzającym nadzieję tak potrzebną naszym Rodakom z Białorusi.

Napawa mnie dumą odzew, zaangażowanie oraz konkretne działania społeczne Polonii i Polaków za granicą. Jestem szczególnie rad, że postawa polskich społeczności buduje i szerzy jakże nam potrzebną nadzieję. Nadzieję dobra i wiary, że tylko wspólnie i solidarnie poradzimy sobie z każdym wyzwaniem czy zagrożeniem. Niebagatelne znaczenie ma poczucie tożsamości. Polskiej tożsamości. Za jej pielęgnowanie serdecznie dziękuję i wyrażam oczekiwanie dalszej współpracy na jej rzecz i dla dobra wszystkich społeczności polskich poza granicami kraju.

Z okazji Świąt Zmartwychwstania Pańskiego składam wszystkim Polkom i Polakom za granicą życzenia Zdrowia, Nadziei i Pomyślności, a dziękując jeszcze raz za okazane dotychczas zaangażowanie i solidarność, zachęcam i proszę o dalszą współpracę z polską dyplomacją. Niech w nas wszystkich umocni się poczucie wiary, nadziei i wspólnotowości!

Życzę Państwu Wesołego Alleluja i tradycyjnie mokrego Dyngusa!
Z wyrazami szacunku,

Szymon Szynkowski vel Sęk

w numerze:

■ Życzenia wielkanocne	2
■ Aktualności: Wielkanocna pomoc Polakom mieszkającym w Republice Mołdawii	4
■ Fotoreportaż: Wielkanocne dary dla Polonii mołdawskiej	6
■ Aktualności: Pierwsza Dama ze zdalną wizytą u polskiej rodziny z Mołdawii	11
■ Rok Cypriana Norwida	13
■ Aktualności:	17
- Palmy wielkanocne 2021	
- Katastrofa pod Smoleńskiem - pamiętamy!	18
- Wystawa o katastrofie smoleńskiej w Kiszyniowie	19
■ Dobre, bo polskie: Przewodnik po kulturowych słodczykach znad Wisły	20
■ Ciekawostki kwietniowe	21
■ Aktualności: Koło Młodych Dziennikarzy „Polonia” o tradycjach Wielkiej Nocy	22
■ Newsy dla Polonii	23
■ Klub Mądrej Sówki	23
■ Tradycje znane i te zapomniane: Baranek wielkanocny - symbolika i znaczenie	24
■ Smaczno! Drożdżowy baranek	24
■ Polska jest piękna: Zamek Dunajec w Niedzicy	26

Zdjęcie na okładce:
Grzegorz Jakubowski, KPRP

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach Zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą

KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW

POMOC
POLAKOM
NA WSCHODZIE

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

Wielkanocna pomoc Polakom mieszkającym w Republice Mołdawii

Na początku kwietnia 2021 r., z okazji zbliżających się świąt Wielkiej Nocy ruszyła kolejna edycja Akcji Pomocy Polakom na Wschodzie pod patronatem Pary Prezydenckiej. Tym razem, dzięki darczyńcom i przy współpracy z MSZ, transport z artykułami codziennego użytku trafił do Polonii mołdawskiej.

Akcja Pomocy Polakom na Wschodzie została zorganizowana przez Kancelarię Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dzięki wsparciu Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz darczyńców. Dzięki wsparciu Ambasady RP w Kiszyniowie wielkanocne paczki trafiły do kilku tysięcy Polaków mieszkających w Republice Mołdawii.

Wielkanocne dary, takie jak m. in. artykuły spożywcze, środki czystości czy płyny dezynfekujące, trafiły do Polonii mołdawskiej poprzez następujące organizacje:

- Stowarzyszenie „Polska Wiosna w Mołdawii” (Kiszyniów),
- Stowarzyszenie Polaków Gagauzji (Komrat),
- Związek Polaków w Sorokach,
- Stowarzyszenie „Dom Polski” (Bielce – Styrca – Grigorówka),
- Stowarzyszenie „Styrzańskie Dzwoneczki” (Styrca – Głodiany),
- Towarzystwo Polaków Wsi Tyrnowo,
- Towarzystwo Polskiej Kultury „Jasna Góra” (Tyraśpol – Raszków),
- Stowarzyszenie Polaków „Polonia” (Rybni- ca),
- Towarzystwo Polskiej Kultury „Mała Ojczyzna” (Słoboda-Raszków),
- Uniwersytet Trzeciego Wieku (za pośrednictwem „Domu Polskiego” w Bielicach),

- Liga Polskich Kobiet (Kiszyniów),
- Katolicka Wspólnota Religijna „Familia Kolping” przy Katedrze pw. Opatrzności Bożej w Kiszyniowie,
- Polskie Towarzystwo Medyczne w Mołdawii (Kiszyniów),
- Stowarzyszenie Polonijnych Organizacji Medycznych w Mołdawii,
- ZEN-Club (Kiszyniów).

Dzięki paczkom żywnościowym stoły wielkanocne Polaków w Mołdawii będą bogatsze. Symbolicznie Polacy w kraju i na Kresach będą w te święta razem.

Akcja wsparcia Polaków zamieszkujących na Wschodzie zaczęła się w 2016 roku, dzięki zaangażowaniu Polonii z Zachodu. W kolejnych latach do pomocy włączyły się spółki skarbu państwa, prywatne firmy i indywidualni darczyńcy.

W latach 2016-2020 przedstawiciele Kancelarii Prezydenta odwiedzili w imieniu Pary Prezydenckiej około 60 miejscowości na Ukrainie, Litwie, Białorusi, w Mołdawii, Rumunii, Kazachstanie i Rosji. Przejechali 30 tysięcy kilometrów, by przekazać łącznie ponad 64 tony żywności, artykułów sanitarnych, chemii gospodarczej, materiałów edukacyjnych, pomocy dydaktycznych czy sprzętu sportowego.

ADAM KWIATKOWSKI, Sekretarz Stanu w KPRP:

– Kolejna edycja Akcji Pomocy Polakom na Wschodzie trafia dzisiaj do naszych Rodaków mieszkających w Mołdawii. Akcja ta toczy się pod patronatem Pary Prezydenckiej. Jak mówi Pan Prezydent Andrzej Duda, jest to akcja wdzięczności i podziękowań za to, że nasi Rodacy trwają w polskości i ją przekazują kolejnym pokoleniom.

Dzisiaj do Mołdawii trafia ponad 17 ton towarów spożywczych, chemii gospodarczej, płynów dezynfekujących, różnych artykułów jakże potrzebnych w codziennym życiu.

Cieszę się, że pomimo trudnej sytuacji pandemicznej, dzięki wsparciu naszych partnerów, dzięki pomocy Ministerstwa Spraw Zagranicznych, w ręce tych, którzy tej pomocy naprawdę potrzebują ta Akcja wdzięczności trafia.

Akcja Pomocy Polakom na Wschodzie trwa. Akcja, która pokazuje, że jesteśmy wspólnotą wszystkich Polaków mieszkających na całym świecie, wspólnotą, w której Ci, co potrzebują tej pomocy z Polski, mogą liczyć na nią.

źródło: www.prezydent.pl

FOT. Mirosław Horyn

Wielkanocne dary dla Polonii mołdawskiej

W tym roku z okazji zbliżających się świąt Wielkiej Nocy Polonia mołdawska miała okazję skorzystać z Akcji Pomocy Polakom na Wschodzie pod patronatem Pary Prezydenckiej. Piętnaście organizacji polonijnych rozprowadziło bogate dary świąteczne wśród setek rodzin polskiego pochodzenia rozsiadanych po terenie całego kraju. Życzenia Pierwszej Damy Agaty Kornhauser-Dudy wraz z symbolicznymi palmami podkreśliły wielkanocny charakter otrzymanych darów.

A oto fotoreportaż z przebiegu tej akcji.

Jesteśmy bardzo wdzięczni za ten dar serca, który jest dowodem na to, że Ojczyzna naszych przodków o nas pamięta, szczególnie w tych trudnych czasach pandemii.

Towarzystwo Polskiej Kultury „Jasna Góra”

Dziękujemy Pierwszej Damie Agacie Kornhauser-Dudzie za wielkanocne życzenia, które wraz z pomocą materialną docierają do nas w okresie przedświątecznym i budzą nadzieję na lepsze jutro.

Stowarzyszenie Polaków Gagauzi

Serdecznie dziękujemy Parze Prezydenckiej i wszystkim partnerom Akcji Pomocy Polakom na Wschodzie za dary świąteczne dla Polonii mołdawskiej!

Stowarzyszenie „Polska Wiosna w Mołdawii”

Z całego serca dziękujemy Parze Prezydenckiej oraz wszystkim partnerom przepięknej akcji wielkanocnej dla Polaków w Mołdawii!

Polskie Towarzystwo Medyczne

Pragniemy serdecznie podziękować Parze Prezydenckiej i wszystkim, którzy wsparli Akcję Pomocy Polakom na Wschodzie za Waszą pamięć o nas i Wasze otwarte serca. Składamy również wyrazy wdzięczności dla Ambasady RP w Kiszyniowie za transport i dostarczenie darów do Naddniestrza.

Towarzystwo Kultury Polskiej „Mała Ojczyzna”

Składamy podziękowania Parze Prezydenckiej RP oraz wszystkim darczyńcom za pamięć i znaczące wsparcie materialne członków naszego stowarzyszenia. Najbardziej wdzięczni i wzruszeni są nasi seniorzy, osoby chore oraz znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej.

Związek Polaków w Sorokach

Serdeczne dziękujemy za pomoc materialną oraz nieustanną pamięć o nas!

Towarzystwo Polaków Wsi Tyrnowa

Akcja Pomocy Polakom na Wschodzie jest bardzo wzruszająca, ważna i potrzebna – aby Polacy, niezależnie od kraju zamieszkania, mogli nakryć tradycyjny stół wielkanocny i poczuć się jak w wielkiej rodzinie.

Liga Kobiąt Polskich

Seniorzy z ogromną wdzięcznością przyjmowali paczki żywnościowe, które udało się przygotować z otrzymanych artykułów.

– Jesteśmy wzruszeni, że ta pomoc pochodzi od naszych rodaków z Polski i że o nas pamiętają, szczególnie w tak trudnych czasach epidemii.

Koło Polskich Rodzin w Grigorówce – filia Stowarzyszenia „Dom Polski”

Serdecznie dziękujemy Parze Prezydenckiej RP za pamięć, życzenia i paczki świąteczne. Z okazji Świąt Wielkanocnych przesyłamy życzenia zdrowych, spokojnych, pełnych radości nadziei Świąt Zmartwychwstania Pańskiego!

Stowarzyszenie „Styrczańskie Dzwoneczki”

Pierwsza Dama ze zdalną wizytą u polskiej rodziny z Mołdawii

Na zakończenie wielkanocnej edycji Akcji Pomocy Polakom na Wschodzie organizowanej pod patronatem Pary Prezydenckiej, za pośrednictwem łączni internetowych Pani Prezydentowa Agata Kornhauser-Duda spotkała się z Panią Antoniną Pietrasz i jej rodziną – zamieszkałymi w Słobodzie-Raszków, w naddniestrzańskim regionie Republiki Mołdawii.

Wieś Słoboda-Raszków położona jest w regionie naddniestrzańskim Republiki Mołdawii i w większości zamieszkuje ją ludność polskiego pochodzenia. Podczas spotkania rozmawiano o działalności polskich organizacji, zaangażowaniu lokalnej społeczności w prowadzenie nauczania języka polskiego oraz funkcjonowaniu polskich wspólnot. – Razem z mężem dziękujemy za podtrzymywanie polskości oraz za przekazywanie języka, tradycji i kultury polskiej młodemu pokoleniu. Jesteśmy za to naprawdę ogromnie wdzięczni – powiedziała Agata Kornhauser-Duda.

W spotkaniu z Małżonką Prezydenta RP udział wzięła pani Antonina Pietrasz wraz z synami Danielem i Jarosławem, rodzicami Katarzyną i Sta-

niawem oraz siostrą Julią. Pani Antonina po studiach w Polsce wróciła do rodzinnej miejscowości, gdzie obecnie jest wicedyrektorem lokalnej szkoły, nauczycielką języka polskiego, jak również prezesem lokalnej organizacji polonijnej „Mała Ojczyzna”. Podczas rozmowy opowiadała o prowadzonej w regionie naddniestrzańskim aktywności na rzecz zachowania odrębności narodowej, upowszechnianiu wiedzy o historii i kulturze polskiej, jak również o rozwijanej działalności kulturalnej.

W 2017 r. pani Antonina została odznaczona przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudę Złotym Krzyżem Zasługi za wkład w niesienie oświaty wśród społeczności polskiej w Republice Mołdawii oraz za działalność polonijną.

Pani Prezydentowa była bardzo zainteresowana kwestiami nauczania języka polskiego, kultywowania tradycji narodowych i warunkami pracy stowarzyszeń polonijnych w realiach pandemii.

W rozmowie wzięli także udział Sekretarz Stanu w KPRP Adam Kwiatkowski, Ambasadador Nadzwyczajny i Pełnomocny Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Mołdawii Bartłomiej Zdaniuk oraz proboszcz lokalnej parafii ks. Marcin Januś SCJ, który opowiedział o licznych wspólnych przedsięwzięciach stowarzyszenia i parafii.

Zebrani podziękowali Pani Prezydentowej i Panu Ministrowi Adamowi Kwiatkowskiemu za bardzo hojne wsparcie wielkanocne udzielone Polakom nie tylko ze Słobody-Raszków. Borykający się z wyzwaniami

codziennej egzystencji Rodacy najbardziej jednak doceniają to, że Ojczyzna o nich pamięta i że mogą poczuć tak ścisłą więź z Krajem.

Pierwsza Dama wyraziła radość z powodzenia Akcji Pomocy Polakom na Wschodzie

oraz podziękowała za wielkie wsparcie ambasady.

– Bardzo serdecznie dziękuję za współpracę. Cieszę się, że pomoc trafi do Rodaków i sprawi im radość przed Wielkanocą – mówiła Agata Kornhauser-Duda.

Z okazji Wielkiej Nocy Pierwsza Dama życzyła swoim rozmówcom oraz całej polskiej wspólnocie zdrowych, pogodnych, spokojnych nadchodzących świątecznych dni.

źródła:
prezydent.pl, polskieradio24.pl

■ Od lewej: ks. Marcin Januś, Ambasador RP w Republice Mołdawii Bartłomiej Zdaniuk i rodzina Antoniny Pietrasz: rodzice Katarzyna i Stanisław, synowie Daniel i Jarosław, siostra Julia. Pierwsza od prawej - Antonina Pietrasz.

W uznaniu zasług dla polskiej sztuki, dla polskiego życia umysłowego i polskiej kultury, w dwustulecie urodzin Cypriana Kamila Norwida Senat ogłosił rok 2021 Rokiem Cypriana Norwida. Izba wyższa składa hołd wielkiemu twórcy i patriocie, uznając jego myśl, że „Ojczyzna to wielki zbiorowy obowiązek” za ciągle aktualną – głosi uchwała Senatu. W uchwale napisano, że „w zgodnej opinii wielu specjalistów Cyprian Kamil Norwid to jeden z najwybitniejszych polskich twórców”. W twórczości swej Norwid odwoływał się do narodowej i ogólnieuropejskiej tradycji, a zarazem był odważnym nowatorem.

CYPRIAN NORWID ЦИПРИАН НОРВИД

Wybitny twórca romantyczny, poeta, prozaik, dramaturg, rzeźbiarz, malarz i rysownik. Urodzony 24 września 1821 roku w miejscowości Laskowo-Głuchy, zmarł 23 maja 1883 roku w Paryżu.

Выдающийся поэт-романтик, прозаик, драматург, скульптор и художник. Родился 24 сентября 1821 года в деревне Лясково-Глухы, умер 23 мая 1883 года в Париже.

Ojciec Cypriana Norwida był plenipotentem Radziwiłłów, później administracji Namiestnictwa, matka Ludwika była jego trzecią żoną. Poeta, wcześniej osierocony, wychowywał się od 1825 roku u prababki Hilarii z Sobieskich. Rok 1830 i powstanie listopadowe Norwidowie spędzili w Warszawie. Razem ze starszym bratem Ludwikiem Cyprian uczył się w warszawskim gimnazjum, przerwał naukę nie ukończywszy piątej klasy i wstąpił do prywatnej szkoły malarskiej. Pobierał prywatne lekcje rysunku u znanego warszawskiego malarza Jana Klemensa Minasowicza. Nieregularna i przerwana edukacja Norwida sprawiła, że na dobrą sprawę był samoukiem.

W 1842 roku Cyprian Norwid wyjechał do Niemiec, a następnie do Włoch, gdzie kontynuował studia plastyczne. W 1846 roku w Berlinie został aresztowany i uwięziony z powodów politycznych, na krótko wprawdzie, ale to prawdopodobnie zapoczątkowało kłopoty ze zdrowiem. Z Berlina wyjechał do Brukseli, gdzie dobrowolnie przyjął status emigranta. W Rzymie, dokąd się udał następnie, utrzymywał przyjacielskie stosunki z Zygmuntem Krasińskim i ze zgromadzeniem Księży Zmartwychwstańców. W 1849 roku przybył do Paryża, gdzie utrzymywał kontakty z wybitnymi przedstawicielami polskiej i międzynarodowej emigracji (jak np. Fryderyk Chopin, Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, Adam Jerzy Czartoryski, Georg Herwegh, Aleksander Hercen).

fot. Cyfrowa Biblioteka Narodowa Polona

Циприана Норвида современники недооценили. Критики обрушивались штормами на его стихи и прозу, он вынужден был владеть нищенское существование, а спустя двадцать лет после смерти в забвении оказалось, что он, как и многие таланты, просто обогнал свое время...

Zawód miłośny i brak środków do życia spowodowały, że szukał szczęścia w Nowym Jorku. Próbował – mało skutecznie – utrzymywać się z rzeźby i rysunku. W 1854 roku powrócił do Paryża na stałe. W środowisku artystycznym znany był głównie jako deklamator, rysownik i rytownik. Ciągłe kłopoty finansowe i pogłębiająca się głuchota spowodowały, że w 1877 roku zamieszkał w Zakładzie św. Kazimierza, przytułku dla ubogich polskich weteranów i sierot, gdzie spędził resztę życia. Pochowany został na cmentarzu w Ivry, niedaleko Zakładu. W 1888 roku zwłoki zostały przeniesione na polski cmentarz w Mortmorency i pogrzebane w zbiorowej mogile.

Norwid był dziwakiem i samotnikiem, kontakty z otoczeniem utrudniały mu dodatkowo postępujące kłopoty ze słuchem. Niewielkie grono osób z najbliższego otoczenia potrafiło dostrzec jego intelektualną i artystyczną oryginalność. Najbardziej aktywną formą jego kontaktów towarzyskich były listy: utrzymywał ożywioną korespondencję, która z jednej strony jest epistolografią wysokiej próby, z drugiej zaś – cennym przyczynkiem do interpretacji jego poglądów.

Судьба не баловала Циприана Норвида с самого детства. Спустя всего три года после его рождения скоропостижно умирает его мать. Отец, обедневший шляхтич, остается один с четырьмя детьми на руках. В поисках лучшей доли он решает перебраться из своего имения за городом в Варшаву, но лучшая доля ускользает, и в 1835 году отец Циприана умирает в варшавской тюрьме, куда незадолго до этого был помещен за долги. Заботу об осиротевших детях разделяют между собой родственники.

Воспитанием Циприана занялась прабабушка – Хилария Собеская. В ее доме маленький Циприан выучился читать. Первым и любимым его произведением стал «Дон Кихот». Возможно, романтизм, пронизывающий произведение, оказал влияние и на дальнейшую его судьбу.

Не доучившись в гимназии, Норвид оставляет ее и решает заняться живописью. А уже в 1840 году он дебютирует в варшавской прессе. Спустя два года российская царская власть дает ему позволение на выезд из страны. В заявлении о выдаче разрешения на выезд была формулировка «для оттачивания мастерства скульптора». Участь в Академии художеств во Флоренции, Циприан получает из Польши известие о том, что его возлюбленная, с которой он был обручен, порвала с ним. Это тяжело ударило по чувствительной душе Норвида.

Główka kobieca lub M z różami we włosach

Daj mi wstążkę błękitną...

Daj mi wstążkę błękitną – oddam ci ją
Bez opóźnienia...
Albo – daj mi cień twój z giętką twą szyją;
– Nie! nie chcę cienia.

Cień – zmieni się, gdy ku mnie skiniesz ręką,
Bo – on nie kłamie
Nic – od ciebie nie chce, śliczna panienko
Usuwam ramię...

Bywałem ja – od Boga nagrodzonym,
Rzeczq – mniej wielką:
Spadłm listkiem, do szyby przyklejonym,
Deszczu kropelką...

Pewne uznanie przyniosły mu wcześnie próby literackie w okresie warszawskim. Na emigracji opublikował niewielką część utworów, które zresztą czytelnicy ocenili jako niejasne i manieryczne. Jedynej za jego życia wybór pt. „Poezje” wydany w Lipsku w 1863 nie miał większego odzewu.

Sztuka Norwida mogła być szansą – i taką miała być w zamierzeniu poety – na nową, dojrzalszą fazę romantyzmu. Rzecz w tym, że na tę fazę nie było już miejsca. Norwid tworzył w okresie schyłkowego epigońskiego romantyzmu, zdominowanego przez poetykę Mickiewicza, i rozkwitającego pozytywizmu. Obie te formacje krytykował i z obu czerpał. Doceniał wielkość literatury romantycznej, lecz krytykował mesjanizm za absolutyzację narodu, gloryfikację cierpienia, patos niezwykłych bohaterów i wybitnych czynów. Dostrzegał materializm młodego kapitalizmu, komercjalizm i powierzchowność więzi międzyludzkich, ale doceniał wagę postępu technicznego. Jego światopogląd najbliższy był temu, co dziś nazwalibyśmy personalizmem chrześcijańskim.

Norwid był wybitnym poetą, twórcą liryki i poematów, nowelistą i dramatur-

В 1845 году он переезжает в Рим, где знакомится с той, что также отвергнет его любовь, но станет вдохновением для многих его произведений – это белокурая красавица Мария Калергис. Ученица Шопена, блестяще образованная, состоятельная, окруженная поклонниками, среди которых были Дюма, Мюссе, Лист, Готье, Гейне, в их тени скромный Норвид терялся.

Своей музе он посвящал не только стихи, но и трагедию «Перстень Великой дамы». Эту безответную любовь Норвид пронесет через всю жизнь.

Во время путешествия по Европе в какой-то момент поэту понадобился новый паспорт. Выправив его, Норвид отдал свой старый, уже просроченный, некоему убежавшему из Польши человеку, которого едва знал. Российское посольство в Париже узнало о данном инциденте и направило в Берлин, куда отправился Норвид, запрос. Циприан был задержан прусскими властями и помещен в следственный изолятор «до выяснения». Холод в камере, постоянная сырость, подстилка из соломы на голом полу – это все, на что мог рассчитывать любой арестант того времени. Следствием пребывания Норвида в этих условиях стали серьезные проблемы со здоровьем. Переохлаждение дало осложнение на уши, и Циприан постепенно начал терять слух. Со временем глухота его стала почти полной.

Pielgrzym

Nad stanami jest i stanów-stan.
Jako wieża nad płaskie domy
Stercząca, w chmurach...

Wy myślicie, że i ja nie Pan,
Dlatego że dom mój ruchomy
Z wielbłądziej skóry...

Przecież ja – aż w nieba łonie trwam,
Gdy ono duszę mą porywa,
Jak piramidę!

Przecież i ja – ziemi tyle mam,
Ile jej stopa ma pokrywa,
Dopokąd idę!...

Wędrowiec

giem. Jego poezja jest trudna, intelektualna, aforystyczna, pozbawiona opisowości i melodyjności typowej poezji romantycznej. Operuje skrótem, szczególnie, wielopiętrową metaforą. Do najważniejszych poematów Norwida należą *Promethidion*, *Quidam* i *Rzecz o wolności słowa*. W latach 1865-66 Norwid stworzył cykl swoich najpiękniejszych wierszy *Vade-mecum* zawierający m.in. takie arcydzieła, jak *Bema pamięci żałobny rapsod* i *Fortepian Chopina*. Pierwszy jest hołdem złożonym bohaterowi powstania listopadowego i Wiosny Ludów. Drugi wiersz powstał po dewastacji pałacu Zamoyskich, kiedy to wyrzucono na bruk fortepian, na którym grywał Chopin. Norwid był również mistrzem XIX-wiecznej nowelistyki.

Niezauważony za życia, nieobecny w kulturze polskiej w XIX wieku, Norwid został odkryty na początku wieku XX, w tzw. Młodej Polsce. Przyczynił się do tego wybitnie Zenon Przesmycki, poeta, publicysta, tłumacz i wydawca. Ocalił rękopisy Norwida i systematycznie zamieszczał jego utwory na łamach redagowanej przez siebie „Chimery” (1901-1907).

Młoda Polska odkryła w Norwidzie to, co było bliskie jej własnemu światopoglądowi: przede wszystkim los tragicznego poety niezrozumianego przez współczesnych, ideę sztuki tworzącej piękno i pojęcie symbolu jako narzędzia poznania i wyrażania istoty bytu. Wybitny myśliciel tego okresu Stanisław Brzozowski cenił natomiast umiejętność dostrzeżenia nędzy i piękna cywilizacji przemysłowej oraz norwidowskie rozumienie pracy. Do twórczości Norwida nawiązywali m.in. Tadeusz Miciński, Stanisław Wyspiański, Stefan Żeromski, Jan Lechoń. Poeci dwudziestolecia międzywojennego i współcześni doceniają wirtuozerię wiersza, zwięzłość i trafność języka, umiejętność przekazania treści filozoficznych i bogatą refleksję nad światem kultury. Poezja Norwida wywarła wpływ na twórców tak wybitnych, jak m.in. Julian Przyboś, Miłosz i Mieczysław Jastrun. Miłosz podkreślał również, że Norwid jest twórcą nowoczesnego pojęcia artysty: nie czystego ducha, lecz rzemieślnika, którego trud powinien być godnie wynagradzany.

После освобождения Норвид вернулся в Италию, где познакомился с Адамом Мицкевичем и Зыгмунтом Красинским.

В 1849 году он решает перебраться в Париж и остаться там, пополняя тем самым ряды «Великой эмиграции». Мицкевич, Словацкий, Шопен... Теперь и он – Норвид – среди них. Что вовсе для него не означало никакого поворота судьбы, никакой славы. Ничего, кроме череды нелестных высказываний критиков о его литературном творчестве. Средств к существованию катастрофически не хватало. Норвид пытался зарабатывать, занимаясь рисунком и лепкой. Создавал иллюстрации к книгам. Немногие работы из художественного наследия Норвида сохранились и дошли до нас, в одних видна взволнованность пера и кисти, в других чувствуется мягкость, а в прикладном рисунке – старание и аккуратность.

Отсутствие надежды на взаимность от Марии Калергис и трудное материальное положение подталкивают Норвида к переезду в Соединенные Штаты Америки – в 1852 году он отправляется в двухмесячное плавание. В Америке занимается прикладным творчеством. Но душой он по-прежнему тянется домой, в старую добрую Европу. К тому же все чаще подводит здоровье, вместе с глухотой подступает и слепота.

Всего два года спустя Норвид отправляется назад – сначала в Ливерпуль и Лондон, где живет, перебиваясь случайными заработками, затем – не без помощи Красинского – возвращается в Париж. Здесь поэт останется навсегда. Он пишет стихи, его единственный поэтический сборник увидит свет в 1863 году. Спустя четыре года он заканчивает поэтический цикл «Vade mecum», но это уже не может поправить его бедственное положение.

В 1877 году Норвид оказывается в польском приюте для ветеранов и сирот. После смерти поэта сестры милосердия, заведующие приютом, за ненадобностью сожгли часть его бумаг. Похоронили Циприана Норвида в общей могиле.

На том бы и закончилась печальная история судьбы поэта, если бы не тот единственный изданный сборник его стихов. В 1901 году он попал в руки Зенону Пшесмыцкому, литературно-художественному критику и поэту периода Молодой Польши. Прочитав написанное, Пшесмыцкий с удивлением воскликнул: «Как такой поэт мог пройти, не оставив эха?». Возвращенные миру произведения поставили Норвида, в конечном счете, в один ряд с великими Мицкевичем и Словацким.

Palmy wielkanocne 2021

W naddniestrzańskiej wiosce Słoboda-Raszków jest żywa tradycja wyrabiania palm wielkanocnych. O tym opowiedziała „Jutrzenka” ANTONINA PIETRASZ, polonistka, z inicjatywy której w wiejskiej szkole co roku odbywają się warsztaty dla uczniów.

– W okresie przed Niedzielą Palmową w trosce o zachowanie i pielęgnowanie polskiej tradycji ludowej od kilku lat organizuję dla dzieci i młodzieży warsztaty robienia palm wielkanocnych. A zaczęło się wszystko od palmy wielkanocnej, którą przywiozłam z Polski.

Wszystkie dzieci uczęszczające do naszej szkoły w Słobodzie-Raszkowie pochodzą z rodzin wierzących (98 proc. katolików, pozostali – prawosławni). W wiosce jest i kościół katolicki, i cerkiew prawosławna. Kilka dni przed Niedzielą Palmową dzieci tradycyjnie zbierały gałązki wierzby, tak zwane bazie kotki, a w kościele te gałązki święcił ksiądz.

Raz na lekcję do szkoły przyniosłam palmę – była duża, kolorowa, piękna... Dzieci po pro-

stu jęknęły z zachwytu. Wtedy zaproponowałam, aby razem zrobić podobną palmę. Każdy przyniósł z domu suszone kwiaty, gałązki zbożowe i iglaste. Wszystko zostało rozłożone na wspólnym stole i praca zaczęła się. Każda palma zrobiona przez dziecko była piękna i oryginalna. W Niedzielę Palmową w uroczystym korowodzie dzieci udały się z nimi do kościoła.

Podczas pandemii nie sposób zebrać się w duże grupy, więc tegoroczne warsztaty odbywały się tylko z uczestniczkami zespołu wokalnego „Słobodzianki” – na facebooku (Słoboda-Raszków Towarzystwo Polskiej Kultury „Mała Ojczyzna”) możecie to zobaczyć.

Ale i w tym roku nasz kościół znów był pełen barwnych palm wielkanocnych!

Palma wielkanocna – gałązka palmy lub wierzby bądź wiązanka żywych i suszonych roślin przygotowywana przed Wielkanocą na pamiątkę wjazdu Jezusa do Jerozolimy.

Katastrofa pod Smoleńskiem – pamiętamy!

Jedenaście lat temu 10 kwietnia 2010 roku o godz. 8.41 pod Smoleńskiem rozbił się samolot Tu-154M, którym polska delegacja państwowa leciała do Katynia na uroczystości upamiętniające 70. rocznicę mordu NKWD na polskich oficerach.

10 kwietnia 2010 roku zaplanowano wyjątkowe obchody rocznicy upamiętnienia zbrodni katyńskiej. 70 lat – tyle mijalo wówczas od jednej z najokrutniejszych zbrodni wymierzonych w polski naród. W 1940 r. Rosjanie na rozkaz Józefa Stalina wymordowali ponad 21 tys. Polaków przetrzymywanych w więzieniach NKWD oraz obozach w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie.

Delegacja zmierzająca na uroczystości katyńskie reprezentowana była przez polskie elity, przedstawicieli różnych ugrupo-

wań politycznych, różnych instytucji społecznych i kościelnych. W jej skład wchodził wicemarszałkowie Sejmu i Senatu, grupa parlamentarzystów, dowódcy wszystkich rodzajów Sił Zbrojnych RP, pracownicy Kancelarii Prezydenta, szefowie instytucji państwowych, duchowni, przedstawiciele ministerstw, organizacji kombatanckich i społecznych oraz osoby towarzyszące.

Wszyscy oni zginęli w katastrofie lotniczej, do której doszło podczas lądowania na lotnisku pod Smoleńskiem.

Podczas uroczystości zaplanowano przemówienie Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego, przygotowane na 70-lecie zbrodni katyńskiej. Katastrofa sprawiła, że słowa przemówienia nigdy nie zostały wypowiedziane.

– Sprawmy – napisał wówczas Prezydent – by katyńska rana mogła się wreszcie zagoić i zabliznić.

Katastrofa z 2010 roku była wstrząsem dla milionów Polaków zarówno w kraju, jak i na całym świecie.

www.gov.pl

■ W przeddzień 11. rocznicy katastrofy smoleńskiej przedstawiciele polskiej placówki dyplomatycznej i społeczności polskiej w Moldawii złożyli kwiaty i zapalili znicze pod tablicą upamiętniającą ofiary katastrofy smoleńskiej.

Expoziția dedicată doliului național al polonezilor în legătură cu catastrofa de la Smoleńsk

W Narodowym Muzeum Historii w Kiszyniowie prezentowano wystawę fotograficzną poświęconą katastrofie smoleńskiej i dniom polskiej żałoby narodowej, jakie nastąpiły po tej strasznej tragedii.

9 aprilie 2021, Excelența Sa, domnul Ambasador al Republicii Polone la Chișinău Bartłomiej Zdaniuk, împreună cu directorul general al Muzeului Național de Istorie a Moldovei, dr. hab. Eugen Sava, personalități din mediul universitar, deputați din Parlamentul RM au comemorat victimele accidentului de la Smoleńsk.

Avionul special TU-154M, la bordul căruia se aflau președintele Republicii Polone, Lech Kaczyński, și soția acestuia, Maria Kaczyńska, precum și alte 94 de persoane, a decolat, pe 10 aprilie 2010, din Varșovia spre Smoleńsk, Rusia. Delegația poloneză urma să participe, la Cimitirul Militar Polonez de la Katyn, la comemorarea a 70 de ani de la masacrul comis în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Membrii delegației au murit însă într-un accident de avion, care a avut loc în timpul aterizării.

Participanții la zborul către Smoleńsk mergeau la ceremonia de la Katyn pentru a aduce un omagiu victimelor executărilor în masă din Pădurea Katyn, Miednoye, Harkov, Bîkivnea și Kuropaty, efectuate de NKVD în primăvara anului 1940, la ordinul celor mai înalte autorități ale Uniunii Sovietice.

Masacrul de la Katyn și tragedia de la Smoleńsk sunt două eve-

nimente care au devenit un simbol al istoriei tragice a Poloniei.

Aceste evenimente au șocat milioane de polonezi, precum și opinia publică internațională. Participanții la acel zbor vor rămâne mereu vii în memoria oamenilor.

Expoziția de la Muzeul Național de Istorie a Moldovei a putut fi vizitată până la sfârșitul lunii aprilie.

Przewodnik po kultowych słodyczach znad Wisły

Batonik Danusia, Kasztanki, Michałki...

Batonik „Danusia” to typowy składnik popularnych jubileuszowych czy mikołajkowych paczek ze słodyczami. Wszystkie wyżej wymienione smakołyki do dzisiaj produkują zakłady Wawel. Ale nie każdy wie, że np. historia batonika „Danusia” z półprzelnym nadzieniem czekoladowo-orzechowym zaczyna się jeszcze w czasach Monarchii Austro-Węgierskiej. Jego produkcję rozpoczęto około 1913 roku w Krakowskiej Fabryce Cukrów i Czekolady Adama Piaseckiego założonej pod koniec XIX w. Nazwa pochodzi od imienia pracownicy, w której miał podkochać się Piasecki. Podobno to właśnie jej podobizna została uwieczniona na opakowaniu.

Z kolei czekoladka „Malaga” z półprzelnym nadzieniem, która nie ma nic wspólnego ani ze słodkim winem, ani z Hiszpanią, jest produkowana od końca lat 60. XX wieku. Zaś „Kasztanki” (z nadzieniem kakaowym z dodatkiem chrupiących wafelków) z pewnością kojarzą do rośli urodzeni w latach 70.

Cukierki „Michałki” pierwsza produkowała siemianowicka „Hanka” i jej słodkie dzieci właśnie tutaj otrzymało imię. Kiedy pojawiła się nowa receptura cukierka, w zakładzie odbyła się burza mózgów, jak je nazwać. Padły różne propozycje. W końcu ktoś zapytał kierownika zakładu: „Panie inżynierze, Panu się przecież właśnie urodził syn. Jak mu Pan dać na imię?”. Ten odpowiedział, że Michał. I tak cukierki nazwano „Michałkami”. **cdn.**

na podstawie www.culture.pl/pl/artykul/poznaj-kultowe-polskie-slodycze

Батончик «Дануся» был неотъемлемой частью популярных когда-то юбилейных или новогодних подарочных наборов со сладостями. Его и шоколадные конфеты «Каштанки», «Михалки», «Малага» до сих пор производит фабрика «Вавель». Однако не все знают, что история батончика «Дануся» с мягкой шоколадно-ореховой начинкой начинается еще во времена Австро-Венгерской империи. Его начали производить около 1913 года на Краковской фабрике сахара и шоколада Адама Пясецкого, основанной в конце XIX века. Батончик назван по имени работницы, в которую Пясецкий был якобы влюблен. Считается, что именно ее портрет был увековечен на упаковке.

В свою очередь, название шоколадных конфет «Малага» с мягкой начинкой никак не связано ни со сладким вином, ни с Испанией. Их начали производить с конца 60-х годов XX века. А вот «Каштанки» со вкусом какао и хрустящей вафельной крошкой наверняка еще живы в памяти тех, кто родился в 70-х.

Конфеты «Михалки» впервые выпустили на фабрике «Ганка» в Семяновцах, и здесь эта сладкая продукция получила свое имя. Когда появилась новая рецептура конфет, на фабрике прошел «мозговой штурм» как их назвать. Предложений было много. Наконец кто-то спросил у директора фабрики: «Господин инженер, у Вас только что родился сын. Как Вы его назвали?». Тот ответил, что Михалом. Так и назвали конфеты – «Михалки».

Подготовила **Наталья Барвицкая**

Pierwsza ulica, której nadano imię Jurija Gagarina powstała właśnie w Kiszyniowie

KISZYNIÓW, 12 kwietnia (TASS). Dzisiaj o godzinie 12 w południe Komitet Wykonawczy Robotniczej Rady Miejskiej zebrał się na nadzwyczajnym posiedzeniu. Porządek obrad podyktowany został przez niesamowite wydarzenie – lot w kosmos statku „Wostok” z człowiekiem na pokładzie. Dla upamiętnienia tego historycznego osiągnięcia radzieckiej nauki i techniki Komitet Wykonawczy Rady Miejskiej postanowił przemianować jedną z najruchliwszych arterii stolicy Mołdawskiej Republiki – bulwar Muncești. Odtąd będzie on nosił imię Jurija Gagarina.

«Известия», 12/4/1961

W 1961 r. Jurij Gagarin otworzył epokę pilotowanych lotów, a po 5 latach pierwszy kosmonauta planety przebywał w Mołdawskiej SRR. Dzisiaj loty w kosmos są prawie że czymś normalnym, ale w 1966 r. wizyta Jurija Gagarina w Mołdawii była wielkim wydarzeniem. Odbyła się ona w okre-

sie od 8 do 10 października, kiedy Kiszyniów obchodził 500-lecie swojego założenia.

Podczas trzydniowego pobytu w Mołdawii Jurij Gagarin wystąpił na wielotysięcznym mitingu, złożył kwiaty na Grobie Nieznanego Żołnierza, otworzył Aleję Przyjaźni w dzielnicy Ryszkankowa i posadził tam lipy. Zasadził również klon w Parku Puszkina (obecnie park im. Stefana Wielkiego).

Gagarin odwiedził kilka kiszyniowskich szkół, Państwowy Uniwersytet w Kiszyniowie, wziął udział w uroczystym posiedzeniu poświęconemu jubi-

leuszowi miasta. Następnie odbył wycieczkę do kolchozowych winnic – ich zielone tarasy wywołały zachwyt u kosmonauty. Pewnego wieczoru Jurija Gagarina zabrano do piwnic w Krikowej. „Łatwiej było oderwać się od Ziemi w kosmos niż od krikowskich piwnic. Życzę wielu medali na wystawach!” – powiedział Gagarin mołdawskim winiarzom.

A CZY WIECIE, ŻE W POLSCE W 34 MIASTACH JEST ULICA NOSZĄCA IMIĘ GAGARINA?

Opr. **Lucyna Otwinowska**

12 kwietnia 1961 r. z kosmodromu „Bajkonur” po raz pierwszy na świecie wystartował statek kosmiczny „Wostok” z pilotem-kosmonautą na pokładzie.

Pierwsza na świecie szczepionka przeciw COVID-19 dla zwierząt zarejestrowana

CarniVacCov – tak nazywa się szczepionka na koronawirusa dla zwierząt, która właśnie została zarejestrowana w Rosji. Jak poinformowała tamtejsza Federalna Służba Nadzoru Weterynaryjnego i Fitosanitarnego, preparat jest przeznaczony dla zwierząt futerkowych, psów i kotów.

– To pierwszy i obecnie jedyny na świecie preparat profilaktyczny przeciwko COVID-19 dla zwierząt – powiedział wiceszef rosyjskiej służby weterynaryjnej Konstantin Sawienkow.

Masowa produkcja szczepionki może ruszyć już w kwietniu br. Eksperci zapewniają, że u zwierząt, którym podano preparat, pojawiły się przeciwciała; teraz trwa ocena, jak długo utrzymuje się odporność. Prace nad szczepionką na SARS-CoV-2 dla zwierząt trwają obecnie również w USA.

W zasadzie od początku epidemii wiadomo, że człowiek nie jest jedynym gatunkiem zagrożonym przez SARS-CoV-2. Koronawirusem może się zakażać wiele gatunków zwierząt dzikich, hodowlanych i udomowionych, w tym również psy i koty. W Rosji odnotowano dotąd dwa przypadki infekcji wśród zwierząt. Badacze nie wykluczają, że w niedalekiej przyszłości masowe szczepienia domowych psów i kotów mogą okazać się niezbędne, żeby wyeliminować ryzyko rozprzestrzeniania się patogenu.

Koło Młodych Dziennikarzy o tradycjach Wielkiej Nocy

Spotkanie Koła Młodych Dziennikarzy „Polonia” z okazji Świąt Wielkiej Nocy, które obfitują w tradycje i zwyczaje ludowe, odbyło się w Bibliotece Liceum Ogólnokształcącego im. Lwa Tołstoja w Głodianach.

Podczas spotkania uczniowie po kolei zaprezentowali przygotowane wcześniej informacje o zwyczajach związanych ze Świątami Wielkanocnymi, wymieniając się wiedzą o Niedzieli Palmowej, święceniu pokarmów i malowaniu pisanek. Barwna dekoracja – prawdziwe polskie palmy wielkanocne – dodawała kolorytu spotkaniu.

Obok znanych wszystkim obecnym mołdawskich zwyczajów wielkanocnych, młodzież mogła zapoznać się z tradycjami polskimi, o których opowiadała kierownik Koła Ala Klimowicz.

W Mołdawii w dniach Świąt Wielkanocnych ludzie witają się słowami – „HRISTOS A ÎNVIAT!”, co oznacza „Jezus zmarłwychwstał!”. A odpowiedzią na powitanie jest „ADEVĂRAT A ÎNVIAT!”, co przekłada się na „Zaprawdę zmarłwychwstał!”.

Ciekawie było porównać te tradycje i złożyć sobie nawzajem życzenia w językach polskim, rosyjskim i rumuńskim.

Na zakończenie spotkania członkowie Koła zrobili wspólne zdjęcie ze świątecznymi upominkami z Polski.

(jk)

Co kraj, to obyczaj

POLSKA	MOŁDAWIA
Niedziela palmowa	
Palma wielkanocna	Gałązki wierzby
Wielkie porządki	
Malowanie jajek	
Babka	
Święcenie pokarmów	
Wielkanocne śniadanie	
Śmigus-dyngus	Obrzęd czystej wody

polish talent support

Szósta edycja konkursu dla osób polskiego pochodzenia mieszkających poza granicami kraju.

Stypendia w Krakowskich Szkołach Artystycznych na kierunkach: moda, kreatywna fotografia, aktorstwo, choreografia, projektowanie wnętrz

Termin zgłoszeń: 17 maja 2021
Szczegóły: www.polishtalentsupport.com | www.ksa.edu.pl

PRZYSŁOWIA SĄ MĄDROŚCIĄ NARODÓW

ПОСЛОВИЦЫ – ЭТО МУДРОСТЬ НАРОДОВ

PROVERBELE SUNT ÎNȚELEPCIUNEA POPOARELOR

Każdy jest swego szczęścia kowalem.
Каждый – кузнец своего счастья.
Fiecare își face fericirea lui.

KLUB MĄDREJ SÓWKI

Opracował Nikita Buza,
Koło Młodych Dziennikarzy
„Polonia” w Głodianach

Baranek wielkanocny – symbolika i znaczenie

Wielkanoc niesie ze sobą wiele symboli, ale to właśnie baranek wielkanocny zajmuje honorowe miejsce zarówno na stole, jak i w koszyczku ze święconką. Cukrowy, z ciasta, czekolady czy porcelanowy – przyjmuje różne oblicza, ale zawsze symbolizuje to samo. Dlaczego jest takim ważnym elementem każdej Wielkanocy?

SKĄD WYWODZI SIĘ TRADYCJA

W wielu kulturach baranek uważany jest za zwierzę ofiarne, ponieważ symbolizuje niewinność, prostotę i cierpliwość, gdyż z pokorą znosi strzyżenie, a czasami nawet śmierć. Historia baranka zaczyna się na długo przed narodzinami chrześcijaństwa. Żydzi składali baranki i jagnięta w ofierze dla boga Jahwe. Stawały one codzienną ofiarą, będącą dopełnieniem modlitw, a zwłaszcza w dni świąteczne i szabat.

Szczególne znaczenie posiadał baranek ofiarowany w trakcie święta Paschy, upamiętniający ucieczkę z niewoli egipskiej. Według bożego nakazu mięso paschalnego baranka Żydzi mieli spożyć w podróжным stroju,

w pośpiechu i na stojąco, w noc rozpoczęcia wędrówki do Ziemi Obiecanej. Krew baranka znajdująca się na drzwiach żydowskich domostw miała chronić ich mieszkańców przed Aniołem Śmierci. Do dnia dzisiejszego ten rytuał jest najważniejszym elementem corocznych obchodów Paschy, które upamiętniają to biblijne wydarzenie.

CHRZEŚCIJAŃSKI SYMBOL WIELKANOCY

Symbolika baranka wielkanocnego bardzo mocno zakorzeniła się w tradycji chrześcijańskiej. Dla chrześcijan baranek jest symbolem najważniejszych świąt w kalendarzu liturgicznym – Wielkanocy. Wizerunek tego zwierzątka jest symbolicznym przedsta-

wieniem Jezusa Chrystusa, jego męki, śmierci i zmartwychwstania. Baranek oznaczał krwawą ofiarę mającą przybliżyć nas do Boga. Jezus, umierając na krzyżu, dał ludziom zbawienie oraz możliwość obcowania z Bogiem po śmierci. W tym kontekście śmierć Chrystusa to ofiara doskonała.

NA ŚWIĄTECZNYM STOLE I W KOSZYCZKU

Baranek wielkanocny to obowiązkowy element każdego wielkanocnego stołu. Przede wszystkim to metafora samego Chrystusa, która przypomina o jego czystości, łagodności, dobroci i posłuszeństwie. Wizerunek ten na tyle mocno zakorzenił się wśród pierwszych chrześcijan, że za każdym razem przedstawiano go np. w rzeźbach czy malowidłach właśnie pod postacią baranka wielkanocnego.

RÓŻNE OBLICZA BARANKA WIELKANOCNEGO

W polskim koszyczku wielkanocnym baranek pojawił się dopiero w XVII wieku. Wtedy – w zależności od pochodzenia – przygotowywany był z różnej masy: na wsiach przyrządzano go z cukru i masła, natomiast w mieszczańskich domach królewskich gościły te wykonane z marcepanu. W trakcie przygotowywania świątecznego śniadania, figurkę baranka umieszczano na talerzyku obróconego do góry dnem albo doniczkę, w których wcześniej zasiano rzeżuchę lub owies.

W Polsce istniał wtedy obyczaj, że poświęcone figurki baranków przechowywano do kolejnej Wielkanocy, a w Wielką Sobotę gospodynie domowe

pały je w piecach, w których wcześniej wypiekały świąteczne ciasta. Taki rytuał miał zagwarantować im udane wszystkie wypieki przez cały rok.

W zamożnych domach stoły zastawiane były porcelanowymi barankami wielkanocnymi, ale także czasem pojawiały się srebrne i złote figurki tego zwierzątka, ozdobiane kamieniami szlachetnymi. Jednak w obu przypadkach jego funkcja była taka sama – ma on przypominać biesiadnikom wielkanocnego śniadania, że Jezus umarł na krzyżu i zmartwychwstał.

Opr. **Aleksandra Niculeac**
na podstawie www.ekologia.pl

SMACZNEGO!

Rubrykę prowadzi mieszkanka Bielec
NATALIIA PITYN

SKŁADNIKI:

- 300 g mąki pszennej
- 15 g świeżych drożdży
- 100 ml ciepłego mleka
- 100 g drobnego cukru
- 50 g roztopionego masła
- 1 jajko

DODATKOWO:

- 50 g białej czekolady
- 1 roztrzepane jajko
- wiórki kokosowe
- rodzynki

Wielkanocny

Baranek wielkanocny z ciasta nie jest trudny w przygotowaniu, ale do przygotowania tego wypieku będziemy przede wszystkim potrzebować formy w kształcie baranka. W okresie wielkanocnym łatwo ją znaleźć w popularnych polskich supermarketach. W Mołdawii z tym może być problem. Dlatego proponuję ugotować baranka bez foremki – jest to drożdżowy baranek z białą czekoladą.

drożdżowy baranek

SPOSÓB WYKONANIA:

1. W dużej misce rozetrzeć drożdże z odrobiną cukru, aż nabiorą płynnej konsystencji.
2. Zalać je ciepłym mlekiem, wsypać do miski mąkę oraz pozostały cukier i dodać jajko.
3. Wymieszać łyżką, aż składniki zaczną się łączyć, a następnie dodać roztopione masło i zagnieść jednolite i elastyczne ciasto.
4. Nakryć ciasto ściereczką i odstawić na godzinę do wyrośnięcia (ciasto powinno podwoić swoją objętość).
5. Wyrośnięte ciasto przebić pięścią i ponownie chwilę pozagniatąć.
6. Oderwać niewielki kawałek ciasta, włożyć do środka ćwierć kostki białej czekolady i uformować kuleczkę.
7. Z kuleczek wypełnionych czekoladą ułożyć na blaszce tułów baranka (jak na zdjęciu).
8. Następnie z większych kawałków ciasta uformować głowę, rogi oraz nogi baranka. Dwie rodzynki wcisnąć w miejsce oczu.
9. Posmarować baranka roztrzepanym jajkiem i posypać jego tułów wiórkami kokosowymi.
10. Wstawić blaszkę do piekarnika nagrzanego do 180°C i wypiekać około 20 minut, aż ciasto nabierze złotobrzowego koloru.

Poradzą sobie z tym wypiekiem zarówno doświadczeni, jak i początkujący cukiernicy – to doskonała okazja, by w przygotowaniu do Świąt zaangażować najmłodszych domowników.

Adres do korespondencji:

Jutrzenka
skr. poczt. 983
MD-3101 Bălți
MOLDOVA

e-mail:

redakcja.jutrzenka@gmail.com

Nasza strona w internecie:

www.jutrzenka.md

Redaktor naczelna
Helena Usowa

Zespół redakcyjny:

Wanda Burek
Tadeusz Gaydamowicz
Ala Klimowicz
Stefan Ladryk
Zofia Nieczaj
Lucyna Otwinowska
Anna Plutecka
Elena Pumnea
Tatiana Zalewska

Współpraca:

Natalia Barwicka
Anna Dubiel
Ruslan Misak
Alexandra Niculeac
Nataliia Pityn

Redaktor strony internetowej
Małgorzata Kiriłowa

Druk:

Logo-Design
bd. Moscova 21, Chișinău

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania i skracania nadesłanych tekstów, także odmowy publikacji bez podania przyczyny. Nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń. Poglądy i opinie zawarte w artykułach mogą być niezgodne ze stanowiskiem redakcji.

ISSN 1857-324X

9 771857 324007

POLSKA JEST PIĘKNA

Gotycki zamek rycerski

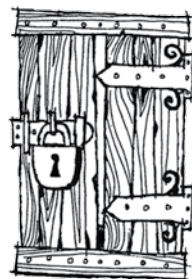
Zamek w Niedzicy, znany także jako Zamek Dunajec, to średniowieczna warownia, położona na prawym brzegu Jeziora Czorszyńskiego, we wsi Niedzica.

Pierwsze wzmianki o zamku w Niedzicy pochodzą już z 1325 roku. Forteca została wzniesiona w celu ochrony granicy i szlaku handlowego łączącego Królestwo Polskie z Węgry. Co ciekawe, zamek w Niedzicy nie był polską warownią, jego załogę stanowili Węgrzy.

Majestatyczności zamkowi w Niedzicy dodaje położenie. Strone wzgórze wznoszące się na wysokość 566 m n.p.m. do dziś robi wrażenie. Należy jednak pamiętać, że w średniowieczu zalew jeszcze nie istniał i fortyfikacja stała nad brzegami Dunajca, przez co wysokość względna wydawała się jeszcze większa.

legenda

W zamku niedzickim więziony był Janosik, rozbójnik, zwany też polskim Robin Hoodem, który zabierał bogatym, a dawał biednym. W zamkowych podziemiach po dziś dzień zachował się otwór po haku, do którego był przykuty. Wedle opowieści Janosik tak bardzo tęsknił za swoją dziewczyną, za towarzyszami zbrojnikami i górami, że tęsknota ta dała mu siły do tego, by rozerwać łańcuchy i wyważyć drzwi więzienia. Przeskoczył mury zamku i znikł strażom z oczu.

Po II wojnie światowej w zdewastowanym zamku przeprowadzono prace restauracyjne oraz częściową odbudowę. Obecnie zamek jest atrakcją turystyczną dostępną do zwiedzania. Wnętrza, udostępnione turystom na zamku górnym i średnim, oferują ekspozycję związaną z historią zamku i dziejami szlachty.

W muzeum, które rozpoczęło działalność w 1963 roku, możemy obejrzeć eksponaty zgromadzone w różnych pokojach zamkowych. Jest więzienie z izbą tortur, sypialnia i izba żupana spiskiego oraz komnaty rodziny Salamonów – ostatnich właścicieli zamku. W salach historycznych znalazły się zabytki z prowadzonych tutaj prac archeologicznych, znajdziemy też stare fotografie, herby właścicieli. Z tarasów zamkowych rozciąga się widok na Pieniny. Przy dobrej pogodzie można nawet zobaczyć szczyty Tatr.

Na zamku Dunajec, z uwagi na interesującą architekturę, kręcono wiele produkcji kinowych czy telewizyjnych. Zamek stał się tłem dla takich filmów jak „Wakacje z duchami”, „Zemsta” czy „Mazepa”. Tutaj też kręcono zdjęcia do części odcinków serialu „Janosik”.

Opr. Ruslan Misak

Zamek Dunajec w Niedzicy

Zamek
w Niedzicy
jest uznawany
jako jeden
z piękniejszych
zamków
Małopolski

PROGRAM STYPENDIALNY IM. GEN. ANDERSA

PROGRAM DLA POLONII

**NARODOWA AGENCJA WYMIANY AKADEMICKIEJ URUCHOMIŁA NABÓR WNIOSKÓW
DO KOLEJNEJ EDYCJI PROGRAMU STYPENDIALNEGO IM. GEN. WŁ. ANDERSA**

Oferta skierowana jest do młodzieży polonijnej zainteresowanej podjęciem studiów I stopnia, II stopnia lub jednolitych studiów magisterskich na polskich uczelniach, w trybie stacjonarnym, w języku polskim.

W tym roku na studia I stopnia lub jednolite studia magisterskie mogą aplikować również osoby posiadające polskie obywatelstwo oraz obywatelstwo innego kraju, które odbywały cały okres kształcenia na poziomie szkoły średniej poza granicami Polski.

- Studia I stopnia jednolite magisterskie lub studia II stopnia
- Stypendia: 1250 zł - 1700 zł miesięcznie
- Kurs przygotowujący do studiów
- Zwolnienie z opłat za kształcenie w uczelniach publicznych

Termin naboru:

31 marca - 18 maja 2021 r.

Szczegóły: <https://nawa.gov.pl/studenci/studenci-zagraniczni/program-im-gen-anders>

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ